

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 8. maí 2019

18. tölublað | 13. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

ROLEX
OYSTER PERPETUAL
DATEJUST 41

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR
Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Nýtt skeið er runnið upp

EES-samningurinn á að vera í forgrunni allrar ákvörðunartöku íslensks atvinnulífs að sögn framkvæmdastjóra SA og SI. Mikilvægt sé að leiða þriðja orkupakkann í lög og einblína á stórar áskoranir fram undan. Furða sig á kúvendingu Alþýðusambands Íslands. » 6-7

Það er hluti af sterkri sjálfsmynd þjóðar að vera í samstarfi en keppa á sama tíma

Halldór Benjamín Þorbergsson

FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

»2 Setja 15 prósentu hlut í HS Veitum í söluferli

Fagjáfrestar og lífeyrissjóðir hyggjast selja tæplega 42 prósentu eignarhlut í félagi sem er næststærsti hluthafinn í HS Veitum. Virði fyrirtækisins var metið á um 20 milljarða í árslok.

»4 Áliðnaðurinn þarf umhverfi til að vaxa

Stjórnvöld þurfa að vera á tánum til að halda samkeppnishæfni í áliðnaði að sögn forstjóra Alcoa Fjarðaáls. Framleiðslan færast í auknum mæli til Kína þar sem hún er niðurgreidd og óumhverfisvæn.

»10 Orka og staðreyndavitund

„Í orkupakkaumræðunni virðist vanta staðreyndavitund – að tekin sé málefnaleg og gagnrýnin afstaða byggð á staðreyndum málsins en ekki upphrópunum,“ segir Konráð Guðjónsson, hagfræðingur Viðskiptaráðs, í aðsendri grein.

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímamantanir í síma:

Optical Studio í Smáralind, 5288500

Optical Studio í Keflavík, 4213811

Optical Studio í Leifstöð, 4250500

Optical Studio

SMÁRALIND • LEIFSTÖÐ • KEFLAVÍK

Gestum Bláa lónsins fækkaði í fyrsta sinn í mörg ár

Gestum Bláa lónsins fækkaði í apríl miðað við sama mánuð í fyrra en þetta er í fyrsta skipti í mörg ár sem ferðaþjónusturinn fær færri gesti til sín en árið á undan. Þetta staðfestir Grímur Sæmundsen, forstjóri Bláa lónsins, í samtali við Markaðinn.

„Við fundum fyrir fækkun í fjölda ferðamanna í apríl eins og aðrir í greininni. Ég myndi halda að þetta sé í fyrsta skiptið í sex eða sjö ár sem greinin er að sjá svona fækkun á milli ára,“ segir Grímur en bætir við að bókunarstaðan fyrir sumarið sé góð.

Erlendum ferðamönnum sem fóru um Keflavíkurflugvöll fækkaði um 18,5 prósent í apríl miðað við sama mánuð í fyrra samkvæmt talningu Ferðamálastofu og Isavia. Grímur segir að aprilmánuður hafi verið óvenjulegur þar sem miklar sviptingar hafi verið í fluggeiranum og nefnir hann í því samhengi fall WOW air, kyrrsetningu Boeing

2,6

milljarðar króna er hagnaður Bláa lónsins frá 6. febrúar til 31. desember í fyrra.

MAX-vélanna og verkfallið hjá SAS.

„Síðan voru tveir dagar í apríl þar sem allt var á öðrum endanum í Leifstöð vegna óveðurs. Það má segja að þetta hafi allt lagst á eitt,“ segir Grímur. Þá sé jafnvægt að búið sé að eyða óvissu á vinnumarkaði og óvissunni í kringum WOW air. Miðað við stöðuna í byrjun árs sé útlit fyrir prýðisár í ferðaþjónustu.

Tekjur Bláa lónsins, eins stærsta ferðaþjónustufyrirtækis landsins, námu um 15,5 milljörðum króna frá 6. febrúar til 31. desember í fyrra. Hagnaður félagsins var ríflega 2,6 milljarðar króna á tímabilinu. – tff

Grímur Sæmundsen, forstjóri og einn stærsti hluthafi Bláa lónsins.

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLÉLAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Hörður Eísson hordur@frettabladid.is

Abyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

GLAMOUR

Komið í allar helstu verðslanir

Íslenskt tiskutímarit

Áætlaðar tekjur HS Veitna á þessu ári eru rúmlega 7,4 milljarðar króna

Bjóða 15 prósent hlut í HS Veitum til sölu

Fjárfestar hyggjast selja tæplega 42 prósent hlut í félagi sem er næststærsti hluthafinn í HS Veitum. Samtals er um að ræða nærri 15 prósent óbeinan hlut í fyrirtækinu sem er að mestu í eigu sveitarfélaga. Metið á 20 milljarða í árslok.

Tæplega 42 prósent hlutur í HSV eignarhaldsfélagi, sem er næststærsti hluthafi HS Veitna með um 34,4 prósent hlut, hefur verið settur í opið sölufrelsi. Á meðal þeirra fjárfesta sem hyggjast selja eignarhlut sinn eru Akur fjárfestingar og Tryggingamiðstöðin (TM) en auk þess munu lífeyrissjóðir selja hluta af sínum bréfum í félaginu.

Samtals er því um að ræða nærri fimmtán prósent óbeinan hlut í HS Veitum en fyrirtækið, sem er með dreifikerfi á Suðurnesjum, í Hafnarfirði, Árborg og Vestmannaeyjum, sér um sölu og dreifingu á heitu og köldu vatni ásamt dreifingu á raforku. Samkvæmt heimildum Markaðarins hófst sölufrelsið formlega í lok síðustu viku en það er fyrirtækjaráðgjöf Kviku banka sem hefur umsjón með ferlinu.

Aðrir hluthafar HS Veitna eru sveitarfélögin Reykjanesbær, sem er stærsti eigandinn með 50,01 prósent hlut, Hafnarfjarðarbær, sem á 15,4 prósent hlut, og þá fer Sandgerðisbær með 0,1 prósent hlut.

Í árslok 2018 var tæplega 16 prósent hlutur TM í HSV

20

milljarðar var áætlað markaðsvirði HS Veitna í árslok 2018.

Hluthafar HS Veitna

Reykjanesbær	50,1%
HSV eignarhaldsfélag	34,4%
Hafnarfjarðarbær	15,4%
Sandgerðisbær	0,1%

eignarhaldsfélagi, en hluturinn er ein stærsta fjárfestingareign tryggingafélagsins, metinn á nærri 1.100 milljónir króna í bókum félagsins. Miðað við það verðmat er markaðsvirði HS Veitna því samtals í kringum 20 milljarðar króna.

Í stuttri fjárfestakynningu vegna sölufrelsisins, sem ber heitið Project Heat og Markaðurinn hefur undir höndum, kemur meðal annars fram að áætlaður hagnaður HS Veitna fyrir fjármagnslíði, afskriftir og skatta (EBITDA) fyrir árið 2019

sé um 2,9 milljarðar króna og að tekjur muni aukast um líðlega 500 milljónir og verða samtals rúmlega 7,4 milljarðar króna.

Árlegur tekjuvöxtur fyrirtækisins á undanförunum fimm árum hefur að meðaltali verið rúmlega sjö prósent. Þá hefur vöxtur í EBITDA-hagnaði yfir sama tímabil verið um 10,6 prósent að meðaltali á ári og sem hlutfall af tekjum hefur EBITDA aukist úr 33 prósentum í 39 prósent. Hreinar vaxtaberandi skuldir fyrirtækisins námu rúmlega 9,2 milljörðum króna í árslok 2018 og eiginfjárlutfall félagsins var 44 prósent.

HSV eignarhaldsfélag kom fyrst inn í hluthafahóp HS Veitna árið 2014 þegar hópur fagfjárfesta og lífeyrissjóða, sem var leiddur af fjárfestingafélaginu Ursus, sem er í eigu Heiðars Guðjónssonar, keypti rúmlega 34 prósent hlut í fyrirtækinu fyrir samtals 3.140 milljónir króna.

Stærstu hluthafar HSV eignarhaldsfélags eru Gildi lífeyrissjóður, TM, Akur fjárfestingar, Ursus, Almenni lífeyrissjóðurinn og Frjálsi lífeyrissjóðurinn.

hordur@frettabladid.is

Dregur orð forstjóra Festar um „óverulegan“ sameiningarkostnað í efa

Nýjasta verðmat Capacent á Festi hljóðar upp á rúmlega 43 milljarða króna en

Eggert Þór Kristófersson, forstjóri Festar.

eldra verðmat hljóðaði upp á tæpa 42,7 milljarða króna. Verðmatið hækkar því um tæpt prósent og er verðmatsgengi nú 131 króna á hlut, um 7 prósentum hærra en gengi á markaði.

Rekstrarhagnaður Festar fyrir afskriftir (EBITDA) nam 4.628 milljónum króna í fyrra en áætlanir Festar gerðu hins vegar ráð fyrir að EBITDA yrði um 5.100 til 5.300 m.kr. án sameiningarkostnaðar.

„Annaðhvort var sameiningarkostnaður svona hár eða afkoman var verulega undir væntingum stjórnenda! Það seinna virðist líklegra,“ skrifar greinandi Capacent í verðmatinu sem var birt á fimmtudaginn í síðustu viku.

Greinandi Capacent dregur í efa orð forstjóra fyrirtækis-

43

milljarðar króna er verðmat Capacent á Festi.

ins um að sameiningarkostnaður verði „óverulegur“. Krefjandi verkefni séu fram undan fyrir stjórnendur Festar í stjórnunar- og stefnumótunarvinnu við samþættingu rekstrar og verkferla og að ná fram væntum samlegðaráhrifum.

Samkvæmt mati Capacent jók sameining Festar og N1 virði hlutfjár sameinaðs félags um 15 prósent. Gengi á markaði hækkaði þó ekki í kjölfar sameiningar og hefur virði óbreytt frá upphafi árs 2017. – tff

Færum bókhald til framtíðar!

Aukin sjálfvirknivæðing bókhalds er staðreynd og dregur stórkostlega úr vinnu og kostnaði við rekstur. Margir telja að innan fárra ára muni bókhaldið alfarið færa sig sjálft.

Hvernig búum við okkur undir nýja framtíð?

Aðalfyrirlesari er Erik Damgaard en viðskiptalausnir hans hafa mótað rekstur fyrirtækja um allan heim á síðustu 30 árum. Erindi Eriks ber titilinn *Optimize Your Business* og gefur þér góða mynd af því hvaða skref þú getur tekið núna til að búa undir stafræna framtíð. Erik er stofnandi og forstjóri Uniconta, sem fer nú sigurför um heiminn. Hann hefur áður komið til Íslands og haft hefur verið eftir honum í erlendum fjölmiðlum Ísland sé einn af lykilmörkuðum Uniconta.

Miðvikudaginn 22. maí, 2019

08:30 Skráning og morgunverður

08:45 Setning ráðstefnu

09:00 Erik Damgaard, Uniconta – Optimize Your Business

10:30 Kaffihlé – opið sýningarsvæði

11:00 Linda Rut Benediktsdóttir & Jónas Magnússon, RSK – Nordic Smart Government

11:30 Ari Eldjárn – slær á léttu strengi

11:50 Kristján Mikalsson, Rafmyntaráð – Af hverju eru allir að tala um bálkakeðjur?

12:20 Pallborðsumræður

12:45 Opið sýningarsvæði og léttar veitingar

Fundarstjóri er Ingvaldur Thor Einarsson, frkv.stj. Uniconta á Íslandi.

Staðsetning

Icelandair Hotel Reykjavík Natura
Nauthólsvegi 52
101 Reykjavík

www.framtidarbokhald.is

Erik Damgaard
stofnandi og forstjóri Uniconta

Erik Damgaard er ókrýndur konungur bókhaldskerfanna en ferill hans spannar hátt í 40 ár og er Uniconta sjötta lausnin úr hans smiðju. Hann markaði vatnaskil í viðskiptalausnum með útgáfu Concorde XAL og síðar Axapta. Fyrirtæki Eriks var selt til Microsoft fyrir \$2 milljarða árið 2001 og Dynamics AX hefur frá þeim tíma verið flaggskip Microsoft í viðskiptalausnum.

Linda Rut Benediktsdóttir
frá RSK

Linda Rut stýrir vinnu íslenska landsteymisins í Nordic Smart Government sem er samstarfsverkefni fyrirtækjaskráa, skattfyrvalda, hagstofa og fleiri aðila á öllum Norðurlöndunum. Verkefnið snýst um að gera viðskiptagögn aðgengileg fyrirtækjum og stofnunum á sjálfvirkan, snjallan og öruggan hátt í rauntíma og stuðla þannig að einfaldara rekstrarumhverfi fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki á Norðurlöndunum.

Jónas Magnússon
frá RSK

Íslenska landsteymið er skipað fulltrúum frá ríkisskattstjóra, fjármála- og efnahagsráðuneyti, atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti og Hagstofu Íslands. Landsteymin hafa fundað með fulltrúum fyrirtækja og öðlast innsýn í viðhorf og rekstrarumhverfi þeirra ekki síst þegar kemur að bókhaldsvinnunni, en færsla bókhalds er sá grunnur sem byggja þarf á til að markmiðum Nordic Smart Government verði náð.

Kristján Ingi Mikalsson
frkv. stj., Rafmyntaráðs

Kristján Ingi er framkvæmdastjóri Rafmyntaráðs en hann hefur í gegnum tíðina hrint af stað fjölda verkefna sem snúa m.a. að opnun gagna, eflingu lýðræðisins og auknu upplýsingaflæði í aðdraganda kosninga. Hann hefur einnig verið virkur í uppbyggingu forritunarsamfélagsins og var einn af forsvarsmönnum ráðstefnunnar JSConf Iceland og tæknistyrktarsjóðnum Community Fund. Kristján hefur tekið virkan þátt í frumkvöðlastarfi hérlendis og bjó hann um tíma í Kísildalnum.

Áliðnaðurinn þarf umhverfi til að vaxa

Stjórnvöld þurfa að vera á tánum til að halda samkeppnishæfni í áliðnaði að sögn forstjóra Alcoa Fjarðaáls. Framleiðslan færir í auknum mæli til Kína þar sem hún er niðurgreidd og óumhverfisvæn. Verð á losunarheimildum margfaldast síðustu tvö ár.

Það er ekki sjálfsgagt að álver á Íslandi haldi samkeppnishæfni, ekki frekar en aðrar atvinnugreinar. Það segir sína sögu að álframleiðsla í Evrópu hefur dregist saman um þriðjung frá árinu 2007 og má nefna að öll álframleiðsla hefur lagst af á Ítalíu sem áður framleiddi 3 milljónir tonna eða rúmlega þrisvar sinnum meira en Ísland,“ segir Magnús Þór Ásmundsson, forstjóri Alcoa Fjarðaáls, í samtali við Markaðinn.

Hann ræðir stöðu og horfur í íslenskum áliðnaði á ársfundum Samáls, sem haldinn verður í Hörpu í fyrirmálið undir yfirskriftinni Álið er hluti af lausninni. Þar verða meðal annars loftslagsmál í brennidepli og verðmætasköpun álframleiðslu í hálföld á Íslandi.

„Heildarmyndin er sú að áliðnaður er að vaxa á svæðum þar sem orkan er ódýrari en er því miður ekki framleidd með umhverfisvænum hætti. Ef Ísland ætlar að standast samanburð þurfum við að huga að samkeppnishæfni iðnadarins.“

Á síðasta ári framleiddu Kínverjar um 56 prósent af því áli sem framleitt var í heiminum og er framleiðslan að mestu drifin af kolum. Kínverjar hafa aldrei áður flutt jafn mikið út af áli og árið 2018, eða um 5,7 milljónir tonna, og hefur það meðal annars haft áhrif á þróun álverðs að sögn Magnúsar.

Í skýrslu OECD sem gefin var út í janúar kemur fram að álframleiðsla njóti umtalsverðra ríkisstyrkja eða ívilnana í mörgum samkeppnislöndum eins og Kína, Mið-Austurlöndum, Kanada og Noregi.

Þá nefnir Magnús að verð á losunarheimildum í ETS-kerfi Evrópusambandsins hafi margfaldast á tæpum tveimur árum og hækkað úr um það bil 6,50 evrum á hvert tonn árið 2017 og í um 25 evrur í dag. Það sé áskorun fyrir álver á Íslandi að mæta þessum álögum, en álframleiðsla utan EES-svæðisins þurfi ekki að standa undir sambærilegum kostnaði, þrátt fyrir að orkumynstrið sé mun óhagstæðara og losunin því mun meiri. Engin leið sé til að velta kostnaðinum út í verðið þar sem álverð ráðist á heimsmarkaði.

„Í samkeppnislöndum eins og Noregi er þessi kostnaður niðurgreiddur. Áliðnaður á Íslandi

Álverin sem verið er að byggja í Kína og Miðausturlöndum eru umtalsvert stærri en álverin á Íslandi, að sögn forstjóra Alcoa Fjarðaáls.

Öfugsnúin þróun

Meirihluti losunargróðurhúsa-lofttegunda af álframleiðslu á heimsvísu er vegna raforkuframleiðslu, eða um 80 prósent. Árið 2000 var um helmingur áls í heiminum framleiddur með vatnsafli og kjarnorku en í dag eru yfir 70 prósent af álframleiðslu knúin með kolum eða gasi. „Það er breyting til hins verra og meðal annars afleiðing kolefnisleka sem ég hef áður minnst á, þar sem álframleiðsla hefur verið að flytjast frá Evrópu til ríkja á borð við Kína, þar sem

um 90 prósent af álframleiðslunni eru koladrifin og losunin því allt að tífalt meiri,“ segir Magnús.

„Áhrifaríkasta leiðin til að draga úr gróðurhúsaloðun í álframleiðslu er að nota endurnýjanlega orku í stað jarðefnaeldsneytis. Ef ál væri ekki framleitt á Íslandi myndi framleiðsla þess flytjast annað. Slíkt myndi auka gróðurhúsaloðun heimansins um 7 til 10 milljónir tonna á ári en til samanburðar er losun Íslands í heild metin innan við 5 milljón tonna.“

verður að hafa einhvers konar samkeppnisforskot vegna þess að kostnaður skiptir gríðarlega miklu máli í þessum geira.“

Spurður hvornig auka megi samkeppnishæfni íslensks áliðnaðar segir Magnús að álfrirtækni þurfi að huga að nýsköpun í fram-

Á síðasta ári framleiddu Kínverjar um 56 prósent af því áli sem framleitt var í heiminum og er framleiðslan að mestu drifin af kolum.

Magnús Þór Ásmundsson, forstjóri Alcoa Fjarðaáls

hæfu verði þannig að það sé aðlaðandi kostur að fjárfesta á Íslandi. Þróunin er í þá átt að allar rekstrareiningar verða stærri og hagkvæmari. Álverin sem verið er að byggja í Kína og Miðausturlöndum eru umtalsvert stærri en álverin á Íslandi,“ segir Magnús og nefnir að þegar ÍSAL var stofnað fyrir 50 árum hafi framleiðslugeta þess fyrirtækis verið 33 þúsund tonn af áli á ári. Í dag væri þannig eining ekki samkeppnishæf.

„Til þess að standast samkeppni þurfum við að vaxa en þá þarf viðskiptaumhverfið að styðja við þá þróun, þannig að það sé góður kostur að fjárfesta á Íslandi. Að öðrum kosti leitar sú fjárfesting annað. Orkuverð og orkuflutningar verða að vera samanburðarhæfir við það besta sem þekkest.“

thorsteinn@frettabladid.is

leiðsluáferðum en stjórnvöld að viðskiptaumhverfinu.

„Orkuverð og flutningur á raforku þarf að vera á samkeppnis-

Fasteignaverð hér á landi hækkað mest á meðal OECD-ríkja frá 2010

Hvergi á meðal ríkja innan Efnahags- og framfarastofnunar Evrópu (OECD) hefur fasteignaverð hækkað meira að raunvirði en á Íslandi frá því að það náði lágmarki hér á landi eftir fjármálahrunið. Þetta sýna nýjar hagtölur OECD sem ná fram til fjórða ársfjórðungs síðasta árs.

Tölurnar sýna að frá fyrsta ársfjórðungi 2010 þegar verð fasteigna á Íslandi náði lágmarki hafði verðið hækkað um 67 prósent, mest allra OECD-ríkja. Næst á eftir Íslandi kemur Eistland en fasteignamarkaðurinn þar í landi hækkaði um 51,3 prósent á tímabilinu, síðan Ísrael og Kanada.

Vísitala OECD mælir raunverð. Samkvæmt gögnum stofnunarinnar lækkaði verð íbúðarhúsnæðis á Íslandi um tæplega 36 prósent að raungildi frá því að það fór hæst á fjórða ársfjórðungi 2007 þar til á fyrsta fjórðungi 2010.

„Við sjæjum kannski önnur lönd í efsta sæti ef við miðum við annan tímamark en þetta sýnir engu að síður hversu miklar hækkanir hafa verið á fasteignaverði frá því að markaðurinn var í sem mestri lægð,“ segir Magnús Árni Skúlason, hagfræðingur hjá Reykjavík Economics, í samtali við Markaðinn.

Magnús Árni segir að ástæðan að baki verðhækkuninni sé margþætt. „Það var

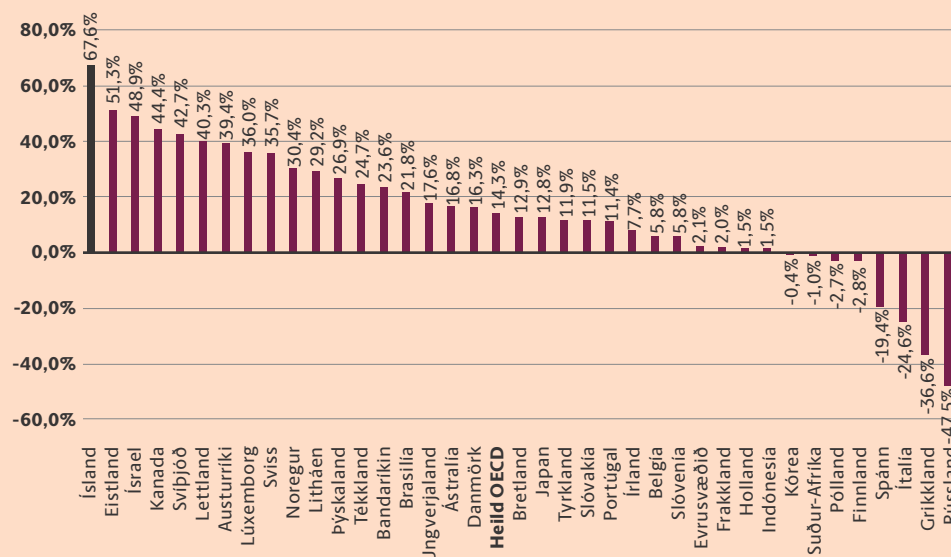

Magnús Þór Skúlason, hagfræðingur hjá Reykjavík Economics.

lítið byggt fyrstu árin eftir hrun og í raun sjáum við ekki töluvert magn koma inn á markaðinn fyrr en árin 2017 og 2018. Það var skortur á fjármagni, bankarnir voru í fyrstu hikandi við að lána verktakafyrirtækjum fyrir uppbyggingu í ljósi reynslunnar og svo voru skipulagsyfirlönd ekki vakandi fyrir þeirri eftirspurnaraukningu sem varð þegar stórir árgangar komu inn á markaðinn,“ segir Magnús. Auk þess hafi erlent vinnuafli aukist verulega í takt við uppgang ferðapjónustunnar.

Aðspurður um þróun fasteignaverðs næstu missera segir Magnús að það geti oltið á vaxtaákvörðunum Seðlabankans. „Það er ólíklegt að við sjáum miklar verðhækkanir á næstunni en það er ekki víst að verð lækki, sérstaklega í ljósi yfirlýsingar seðlabankastjóra um að vextir geti mögulega lækkað. Ef vextir lækka er líklegt að fasteignaverð haldist að minnsta kosti óbreytt. Ef þeir lækka ekki er möguleiki á

Raunhækkun íbúðaverðs frá lægsta gildi vísitölu á Íslandi 2010:1 til 2018:4

verðlækkun,“ segir Magnús. Þá verði að hafa í huga að það taki tíma fyrir fasteignaverð að lækka þar sem fólk sé tregt til að lækka verð á íbúðum sínum í sólufurilinu.

Már Guðmundsson seðlabankastjóri sagði

í lok apríl að áföll og minni spennan í þjóðarbúskapnum sköpuðu að öðru óbreyttu til efni til að raunvextir Seðlabankans yrðu lægri. Næsta vaxtaákvörðun verður tilkynnt 22. maí. – tth

Tekjur 66°Norður jukust um 600 milljónir króna

Sjóklæðagerðin 66°Norður skilaði um 100 milljóna króna rekstrarhagnaði (EBITDA) á síðasta ári og dróst hagnaðurinn saman um liðlega 60 milljónir frá fyrra ári. Tekjur fyrirtækisins, sem rekur tíu verslanir hér á landi og tvær í Kaupmannahöfn, jukust hins vegar um rúmlega 600 milljónir á árinu og námu samtals 4,47 milljörðum króna.

Heildartap 66°Norður á árinu 2018 var um 488 milljónir króna og skýrist einkum af gengistapi vegna láns frá lúxemborgiska félag-

inu 66 North Holding Lux, sem á núna 99,99 prósent alls hlutafjár í 66°Norður, sem var breytt í hlutafé í desember síðastliðnum að fjárhæð um 3,2 milljarðar króna.

Hlutafjárukningin kom til í kjölfar kaupa bandaríksk fjárfestingarsjóds á tæplega helmingshlut í félaginu, eins og greint var frá í Markaðinum í júlí í fyrra, í því skyni að tryggja fjármögnun á áframhaldandi uppbyggingu 66°Norður erlendis. Hjónin Helgi Rúnar Óskarsson, forstjóri fyrirtækisins, og Bjarney Harðardóttir

stjórnarformaður fara með meirihluta í félaginu en þau komu fyrst inn í hluthafahópinn árið 2011.

Allar skuldir fyrirtækisins við innlendar lánastofnanir, samtals um 2,24 milljarðar króna, voru greiddar upp í fyrra og í árslok 2018 voru einu langtímaskuldir fyrirtækisins lán í evrum að jafnvirði um 157 milljónir króna. Heildareignir 66°Norður nema um 3,94 milljörðum króna og er eiginfjárlutfall félagsins rúmlega 73 prósent borið saman við aðeins fjögur prósent árið áður. – hae

Helgi Rúnar Óskarsson, forstjóri 66°Norður.

Már Guðmundsson seðlabankastjóri. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Lítið útstreymi aflandskróna

Aflandskrónustabbinn hefur lækkað um 12 milljarða króna frá því að gildi tóku ný lög í byrjun marsmánaðar sem fela í sér losun fjármagnshafta á aflandskrónueigendur. Staða aflandskróna stendur núna í um 72 milljörðum, eða sem nemur 2,6 prósentum aflandsframleiðslu.

Frá þessu er greint í nýrri greinargerð fjármála- og efnahagsráðuneytisins um framgang áætlunar um losun hafta en þar segir: „[L]osun takmarkana á aflandskrónueignir hefur ekki leitt til verulegs útstreymis gjaldeyris frá landinu.“ Þá hafi hluti lækunarinnar þegar streymt aftur til landsins.

Þannig nam hreint innflæði fjármagns ríkisskuldabréfa í marsmánuði samtals tíu milljörðum króna í kjölfar lækunar bindiskyldunnar niður í núll prósent í byrjun þess sama mánaðar. Til samanburðar var hreint innflæði fjármagns í ríkisskuldabréf aðeins einn milljarður á öllu árinu 2018. – hae

Sala Domino's á Íslandi minnkaði um nærri 5 prósent

Sala Domino's á Íslandi minnkaði um 4,6 prósent á samanburðargrundvelli (e. like-for-like) á fyrstu þremur mánuðum ársins. Þetta kemur fram í uppgjöri breska móðurfélagsins, Domino's Pizza Group, sem félagið birti í Kauphöllinni í Lundúnum í gær en þar segir að samdrátturinn skýrist af almennt verri markaðsaðstæðum.

Söluvöxturinn hafi hins vegar aukist um þrjú prósent borið saman við fjórða ársfjórðung 2018 en þar hafi hjálpað til að stöðum Domino's á Íslandi hafi verið fjölgað um tvo á þeim fjórðungi.

Samtals rekur Domino's 25 staði hér á landi og nam veltan á árinu 2018 samtals nærri sex milljörðum króna. Þá var hagnaður fyrir fjármagnsliði, afskriftir og skatta (EBITDA) um 750 milljónir. Státar Domino's á Íslandi af því að vera með hæstu meðaltalssölu á hvern pítsustað sé litið til allra markaða móðurfélagsins.

Domino's Pizza Group bætti sem kunnugt er við hlut sinn í Pizza-Pizza í lok árs 2017 og á nú ríflega 95 prósentu hlut í félaginu. – hae

RÁÐSTEFNA UM SJÁLFBÆRNI FYRIRTÆKJA

Hvað getum við gert?

GRAND HÓTEL REYKJAVÍK
FÖSTUDAGINN 17. MAÍ | KL. 9-12
3.500 KR. | SKRÁNING Á KPMG.IS

KPMG stendur fyrir ráðstefnunni en **Kristín Linda Árnadóttir** forstjóri Umhverfisstofnunar opnar.

Meðal fyrirlesara verður **Tomas Otterström** sem fer fyrir sjálfbærni ráðgjöf KPMG á Norðurlöndunum og er leiðandi á sviði sjálfbærra fjármála hjá KPMG Global. Tomas býr yfir 20 ára reynslu úr ráðgjöf og eignastýringu og hefur aðstoðað fyrirtæki, fagfjárfesta og sjóði við að skilja og samtvinna þætti umhverfis, samfélags og stjórnarháttu við starfsemi sína.

Ráðstefnustjóri er **Hrund Gunnsteinsdóttir** framkvæmdastjóri Festu.

Tomas Otterström, KPMG
Trends in sustainable finance

Margrét Sveinsdóttir, Arion Banka
Ábyrgar fjárfestingar

Hrefna Hallgrímsdóttir, Elkem
Kolefnishlutlaus framtíð

Sigurður Friðleifsson, Orkusetur
Tækifæri fyrirtækja í orkuskiptum

Óskar Þórðarson, Omnom
Sjálfbærni og virðisdeja Omnom

Sigurður Hannesson, framkvæmdastjóri SI, og Halldór Benjamín Þorbergsson, framkvæmdastjóri SA, segja tíma til að sækja fram á nýjan leik, nú þegar búið sé að eyða óvissu. FRÉTTABLAÐID/ANTON BRINK

Varnarleikur mun ekki skila árangri

EES-samningurinn á að vera í forgrunni allrar ákvörðunartöku í íslensku atvinnulífi að sögn framkvæmdastjóra SA og SI. Mikilvægt sé að leiða þriðja orkupakkann í lög og einblína á stórar áskoranir fram undan. Furða sig á kúvendingu Alþýðusambands Íslands.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Framkvæmdastjóri Samtaka atvinnulífsins og Samtaka iðnaðarins telja mikilvægt að leiða þriðja orkupakkann í lög og telja að önnur málefni ættu að vera í forgrunni almennrar umræðu enda séu það raunverulegar áskoranir sem þjóðin standi frammi fyrir. Fram undan geti verið góðir tímar í efnahagslífi þjóðarinnar þar sem óvissu tengdri afnámi gjaldeyrishafta, uppgjöri slitabúa föllnu bankanna og vegna kjarasamninga hafi verið aflétt.

Þeir sjá mýmörg sóknarfæri og telja það mikilvægustu áskorun næstu tuttugu ára að bæta samkeppnishæfni landsins til að auka útflutningsverðmæti þjóðarinnar, sem séu forsenda bættra lífskjara.

Óhætt er að segja að þriðji orkupakkinn hafi verið fyrirferðarmikill í umræðunni í vetur og sjálfur EES-samningurinn hefur dregist með inn í umræðuna. Halldór Benjamín Þorbergsson, framkvæmdastjóri Samtaka atvinnulífsins, segir að samningurinn hafi skilað ótvíræðum árangri fyrir íslenskt samfélag og hann eigi því að vera í forgrunni allrar ákvörðunartöku í íslensku atvinnulífi.

„EES-samningurinn og markaðsaðgangurinn sem hann veitir íslenskum fyrirtækjum skilar margþættum árangri á hverju einasta ári, í hverri einustu viku og hvern einasta dag. Hann er forsenda útflutningsviðskipta

þjóðarinnar í stóra samhenginu.

Ég vil ganga svo langt að segja að útflutningshagsmunir, sama hvort það er í sjávarútvegi, iðnaði, ferðaþjónustu eða öðrum nýsköpunargreinum, séu grundvalladír á EES-samningnum og hann verður að vera í forgrunni allrar ákvörðunartöku íslensks atvinnulífs,” segir Halldór.

Sigurður Hannesson, framkvæmdastjóri Samtaka iðnaðarins, vísar til þess að frá innleiðingu EES-samningsins árið 1994, eða fyrir um 25 árum, hafi útflutningur Íslands vaxið um 270 prósent. Vöxturinn hafi hins vegar numið 131 prósent aldargjörðunginn fram að 1994. Þá bendir hann á að til þess eins að standa undir óskuldsettum og ásættanlegum hagvexti, 4 prósentum til langs tíma, þurfi að auka útflutningsverðmæti þjóðarinnar um 1.000 milljarða á næstu 20 árum. Það samsvarar 50 milljörðum á ári í 20 ár.

Sigurður segir að stóra myndin sé sú að þriðji orkupakkinn feli ekki í sér nein nýmæli fyrir Ísland.

„Það er eingöngu verið að skerpa á þeim reglum sem nú þegar gilda og lúta að fjórum þáttum: eftirliti, neytendavernd, orkuöryggi og virkari samkeppni. Við fögnum markmiðum um virkari samkeppni á markaðinum. Þessi lög-gjöf styrkir stöðu kaupenda, bæði atvinnulífs og almennings, gagnvart orkuvinnslu og dreifingu sem er á höndum örfárra fyrirtækja sem eru að miklu leyti í opinberri eigu. Henni er ætlað að veita orkufyrirtækjunum aðhald,” segir Sigurður.

Þar vísar Sigurður til þess að innleiðingu þriðja orkupakkans fylgi

Boltinn hjá hinu opinbera

Kjarasamningar hafa verið gerðir fyrir næstum níu af hverjum tíu starfsmanna á almennum vinnumarkaði til fjögurra ára. Ef horft er til alls vinnumarkaðarins, að opinberum starfsmönnum meðtöldum, hafa kjarasamningar verið gerðir fyrir um tvo þriðju starfsmanna á landinu.

„Lífskjarasamningarnir og tengdir samningar ná til um 90 prósent af almenna vinnumarkaðnum. Búið er að semja við 2/3 hluta vinnumarkaðar og búið er að marka afgerandi launastefnu sem hefur verið borin undir atkvæði launþega og atvinnurekenda – og hún hefur verið samþykkt með yfirgnæfandi meirihluta. Nú er boltinn hjá hinu opinbera að framfylgja launastefnu almenna markaðarins, enda gengur það ekki að opinberir starfsmenn séu leiðandi í launaþróun. Það hefur tekist að eyða óvissu á vinnumarkaði sem lagði lamandi hönd á samfélagið undanfarna mánuði. Nú er tíminn til að sækja fram á nýjan leik,” segir Halldór Benjamín Þorbergsson, framkvæmdastjóri Samtaka atvinnulífsins.

auknar valdheimildir Orkustofnunar við framkvæmd raforkueftirlits. Stofnunin fær heimildir til að áminna orkufyrirtækin og leggja á þau stjórnvaldssektir.

„Við fögnum því að Orkustofnun fái ríkari heimildir til eftirlits með sérleyfisstarfsemi sem veitir fyrirtækjum sem eru að miklu leyti í opinberri eigu aukid aðhald á markaðinum,” segir Sigurður.

Halldór bætir við að nauðsynlegt sé að hinu opinbera sé veitt aðhald að utan þegar kemur að rekstri orkufyrirtækja.

„Orkustofnun fer sannarlega með eftirlit með orkumarkaðinum og þar af leiðandi fylgist hún með því að reglur sem felast í löggjöfinni séu uppfylltar hverju sinni. Það þýðir að hinu opinbera, sem á orkuframleiðsluna og flutningskerfin að mestu leyti, er veitt nauðsyn-

legt aðhald að utan. Fyrirsjáanleiki og alþjóðlegt stofnanaumhverfi auka tiltrú og traust á íslensku viðskiptalífi og geta skapað tækifæri til áframhaldandi lífskjarasóknar,” segir Halldór. Hann bætir við að hið sama gildi um annað evrópskt regluverk sem Ísland hefur tekið upp.

„Þetta gildir hvort sem um ræðir löggjöf um fjármálaeftirlit, matvælaeftirlit eða önnur mál. Íslensk fyrirtæki sem framleiða vörur fyrir alþjóðamarkað, ekki bara fyrir Evrópumarkað, geta þannig tryggt að vörur þeirra séu gjaldgengar um allan heim þar sem þær uppfylla sömu kröfur og gerðar eru til framleiðenda í öðrum ríkjum. Um 65 prósent af öllum utanríkisviðskiptum okkar eru inn á EES- og EFTA-svæðið. Þetta er ekki bara mikilvægur markaður, þetta er

●● Það má að einhverju leyti segja að ef Ísland væri heimili væri eignastaðan góð en innkoman þyrfti að vera meiri.

Sigurður Hannesson, framkvæmdastjóri Samtaka iðnaðarins

langmikilvægasti markaðurinn og þannig að það komi skýrt og skorinort fram: íslenskt atvinnulíf tekur skýra afstöðu með frjálsum viðskiptum í opnu hagkerfi,” segir Halldór.

Hann ítrekar að þriðji orkupakkinn snúist í grunninn um aukna samkeppni og þann ávinning sem hún skilar neytendum.

„Samkeppni í framleiðslu og sölu á rafmagni skapar frekar grundvöll fyrir verðlækkunir en verðhækkunir. Þar sem ríkir einokun höfum við séð umtalsverðar hækkunir en þar sem ríkir samkeppni er verðlagningin mun kvikari. Við sjáum líka að arðsemi fyrirtækja við einokun er hærra en þeirra fyrirtækja sem starfa í samkeppni á raforkumarkaði,” segir Halldór.

Meira tilefni til að ræða fjórða orkupakkann
Sjáid þið einhverja galla eða einhvern förnarkostnað fylgja innleiðingu þriðja orkupakkans?

„Innleiðing þriðja orkupakkans felur ekki í sér nein nýmæli hér á landi. Það er einungis verið að skerpa á þeim reglum sem þegar gilda. Þar af leiðandi sjáum við

ekki að þriðji orkupakkinn muni hafa neikvæð áhrif í för með sér," segir Sigurður en bætir við að halda þurfi vel á spöðunum þegar kemur að fjórða orkupakkanum.

„Fjórði orkupakkinn, svonefndur vetrarpakki, felur í sér nýmæli ólíkt þriðja orkupakkanum. Hann hefur breiðari skírskotun til umhverfis- og orkunýtnimála og kemur meðal annars inn á orkunýtni bygginga. Þegar talað er um að byggingar losi gróðurhúsalofttegundir er verið að vísa til losunar vegna þeirrar raforku sem knýr starfsemina áfram, sem dæmi má nefna hitun og kælingu bygginga. Þetta er vandamál í öðrum löndum því orkan þar er ekki endurnýjanleg í sama mæli og hér og framleiðsla hennar losar því gróðurhúsalofttegundir út í andrúmsloftið.

Hér aftur á móti nýtum við endurnýjanlega raforku til að knýja raftæki. Við notum heitt vatn til að hita húsin. Okkar sérstaða umfram suðlægar lönd felst líka í því að við þurfum ekki að kæla húsin. Þegar kemur að fjórða orkupakkanum þarf því sannarlega að halda sérstöðu Íslands til haga," segir Sigurður. Hann segir góðar fréttir að utanríkisráðherra hafi lagt stóruka áherslu á hagsmunagæslu gagnvart Evrópusambandinu á síðustu miss-erum.

„Við væntum þess að hagsmuna Íslands verði gætt og sérstöðu landsins verði haldið til haga þegar kemur að fjórða orkupakkanum," segir Sigurður.

Hvernig hefur umræðan um þetta mál litið út frá ykkar sjónarhóli?

Sigurður segir að umræðan hafi verið góð að því leyti að hún undirstriki að landsmönnum sé ekki sama um auðlindirnar. Hins vegar sé rétt að hafa í huga að nú standi stjórnvöld að mótun orkustefnu.

„Sú vinna hófst í fyrra og gera má ráð fyrir að orkustefnan muni líta dagsins ljós í lok þessa árs eða byrjun hins næsta. Það hlýtur að vera hinn eðlilegi vettvangur til að leiða til lykta þau fjölmörgu mál sem hafa verið í umræðunni og lúta meðal annars að nýtingu tiltekinnna auðlinda, að útflutningi raforku um sæstreng og fleiri málum," segir Sigurður.

Andstæðingar þriðja orkupakkans nefna gjarnan sæstreng og þriðja orkupakkann í sömu setningu. Halldór og Sigurður taka fyrir það að málin séu skyld.

„Þetta eru tvö lagafrumvörp. Ef þingsályktunartillagan verður samþykkt verða tvö lagafrumvörp tekin upp í beinu framhaldi. Fyrra lagafrumvarpið varðar það að ákvörðun um lagningu sæstrengs verði tekin af Alþingi. Það er gríðarlega mikilvægt og ég hygg að allir Íslendingar geti sameinast um að ákvörðun af þessum toga og stærðargráðu á að vera tekin af Alþingi," segir Halldór.

Sigurður bætir við að stjórnvöld, án atbeina Alþingis, geti veitt heim-

Framkvæmdastjórn SA og SI segja önnur mál en þriðja orkupakkann eiga að vera í forgrunni. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON

Helmingur landsmanna mótfallinn

Tæpur helmingur þeirra sem taka afstöðu er andvígur því að þriðji orkupakkinn verði samþykktur á Alþingi samkvæmt niðurstöðum könnunar sem Zenter rannsóknir gerðu fyrir Fréttablaðið og fréttablaðið.is.

48,7 prósent þeirra sem tóku afstöðu eru andvíg samþykkt þriðja orkupakkans, 29,6 prósent eru hlynt og 21,7 prósent hlutlaus. Þetta eru svipaðar niðurstöður og úr könnun Zenter í desember á síðasta ári.

Einnig var spurt að því hversu vel eða illa fólk hefði kynnt sér þriðja orkupakkann. Tæpur þriðjungur, eða 32,1 prósent, sagðist ekki hafa kynnt sér hann, og 26,5 prósent sögðust hafa kynnt sér hann illa. 22,2 prósent töldu sig hafa kynnt sér orkupakkann vel og 19,2 prósent hvorki vel né illa.

Stuðningur við samþykkt þriðja orkupakkans eykst eftir því sem fólk hefur kynnt sér málið betur. Þannig segjast 46 prósent þeirra sem hafa kynnt sér málið vel hlynt samþykkt, 26 prósent þeirra sem hvorki hafa kynnt sér málið vel né illa, 19 prósent þeirra sem hafa kynnt sér það illa og 12 prósent þeirra sem ekki hafa kynnt sér málið.

ild fyrir lagningu sæstrengs eins og lagaramminn er í dag. Því sé innleiðing orkupakkans, og fyrirvarinn um samþykki Alþingis, skref í rétta átt.

Kúvending hjá ASÍ

Alþýðusamband Íslands hefur lagst gegn samþykkt þriðja orkupakkans. Í umsögn sambandsins um frumvarpið, sem undirrituð er af Drífu Snædal, forseta ASÍ, kemur fram að raforka eigi ekki að vera háð markaðsforsendum eins og gert sé ráð fyrir í orkupökkum Evrópusambandsins.

Kom ykkur á óvart að Alþýðusamband Íslands skyldi taka afstöðu gegn samþykkt þriðja orkupakkans?
„Auðvitað kemur það okkur á

óvart og aftur, sérstaklega ef við skoðum málin út frá sjónarhóli neytenda. Þriðji orkupakkinn, og gerðirnar sem í honum felast, er settur fram til þess að auka samkeppni og styrkja hag neytenda. Orkulöggjöfin styrkir stöðu orku-kaupenda, atvinnulífs og almennings, gagnvart orkuvinnslu og dreifingu sem er á höndum örfárra fyrirtækja. Þess vegna kom kúvending í afstöðu Alþýðusambands Íslands frá þeirri stefnu sem sambandið hefur markað undanfarna tæpa tvo áratugi mér á óvart.

Það er furðulegt að þriðji orkupakkinn sé tilefni til umskipta hjá ASÍ þegar hann snýst fyrst og fremst um að styrkja eftirlit með því að samkeppnisreglur á orkumarkaði

séu í heiðri hafðar. Hér er búið að snúa hlutunum á haus og það eru margir hugsi yfir þessari afstöðu ASÍ," segir Halldór.

„Ég óttast að rötina megi rekja til andstöðu við það hversu öflugt tæki opið markaðshagkerfi hefur verið við að færa Ísland í átt til frjálsræðis og aukins efnahagslegs styrkleika. Að þetta sé barátta sem snúist um hugmyndafræði, annars vegar hugmyndafræði sósíalisma og hins vegar um hugmyndafræði hins opna frjálsa samfélags þar sem hver er sinnar gæfu smiður," bætir hann við.

Varnarleikur skilar ekki árangri

„Það má segja að nýtt skeið sé runnið upp og lífskjarasamningarnir eiga sannarlega þátt í því. Það hefur algjör viðsnúningur orðið á efnahagsstöðu landsins frá því að við neyddumst til að setja fjármagnshöft fyrir tíu árum til þess að koma í veg fyrir enn dýpri lægð yfir í það núna að eiga meiri eignir erlendis heldur en skuldir, og öflugan gjald-eyrisforða. Hagkerfið var opnað á ný með losun fjármagnshafta.

Þetta er gjörbreyting á efnahagslegri stöðu landsins og hún tókst með skýrri stefnu og markvissri eftirfylgni. Hagkerfið er núna að kólna eftir mikið og langt hagvaxtarskeið og það má að einhverju leyti segja að ef Ísland væri heimili væri eignastaðan góð en innkoman þyrfti að vera meiri. Með öðrum orðum þarf að auka verðmætasköpun til að standa undir frekari aukningu lífskjara," segir Sigurður en að hans mati er aðild að EES ein forsenda þess að efla samkeppnis-

Pað er hluti af sterkri sjálfsmynd þjóðar að vera í samstarfi en keppa á sama tíma.

Halldór Benjamín Þorbergsson, framkvæmdastjóri SA

hæfni landsins enda skapar samningurinn samræmi í starfsumhverfi fyrirtækja á öllu EES-svæðinu.

„Samkeppnishæfni er nokkurs konar heimsmeistaramót þjóða í lífsgæðum. Fjórar stóðir samkeppnishæfni eru menntun, innviðir, nýsköpun og starfsumhverfi. Nú þegar efnahagur landsins hefur verið réttur við með markvissum aðgerðum þá þarf að ráðast í stór-átak í umbótum á þessum fjórum sviðum til að efla samkeppnishæfni Íslands. Við þurfum að efla hana til að auka útflutningsverðmæti og auka þannig verðmætin í samfélaginu. Þannig verður meira til skiptanna því öll skip lyftast á flóði. EES-samningurinn skiptir miklu máli í þessu samhengi. Hann opnar aðgang að mörkuðum en hann gerir meira. Hann tryggir það að hér er svipað regluverk og tíðkast á þessum stóra markaði. Það einfaldar ekki bara fyrirtækjunum lífið heldur líka almenningsi," segir Sigurður.

„Stóru verkefni samfélagsins eru að bæta lífskjör þjóðarinnar. Tíu árum eftir hina alþjóðlegu fjármála-kreppu erum við komin í öfundsvörða stöðu. Enginn hefði trúað því fyrir 10 árum að Ísland ætti hreina eign í útlöndum á þessum tímapunkti. Það er hins vegar staðan. Varnarleikur til framtíðar mun ekki skila ásætlanlegum árangri. Sókn er leiðin fram á við. Sókn í aukna verðmætasköpun sem grundvallar lífskjör okkar í bráð og lengd. Þetta er hið stóra samhengi hlutanna," segir Halldór og heldur áfram:

„Það er ekkert því til fyrirstöðu að framtíðin verði bjartari, ef rétt er haldið á spilunum, en þeir upp-gangstímar sem við höfum upplifað undanfarið ár. Við verðum að nálgast mál á þann hátt að hægt sé að leysa flókin úrlausnarefni. Það átti ekki að vera hægt að ganga frá uppgjöri slitabúa föllnu bankanna. Það átti ekki að vera hægt að afnema gjaldeyrishöft. Það átti ekki að vera hægt að ná utan um óróa á vinnu-markaði sem lífskjarasamningarnir gerðu. Þetta tókst hins vegar allt saman. Ísland er í einstakri aðstöðu til framtíðar til að verða eftirsótt til búsetu og atvinnurekstrar í alþjóðlegu samhengi. En til þess að það gangi eftir verðum við að hafa trú á sjálfum okkur og fyrir litið land og smáa þjóð er styrkur í samstarfi við aðra. Það er hluti af sterkri sjálfsmynd þjóðar að vera í samstarfi en keppa á sama tíma. Í kapphlaupi vinnur sá sem hleypur hraðast.“

Algjörlega hnökralaust

Vodafone hentar mínum rekstri best. Þau hafa þjónustað okkur með allt sem þarf, algjörlega hnökralaust.

Nánar á vodafone.is/fyrirtaeki

Framtíðin er spennandi.

Ertu til?

vodafone
fyrirtæki

Alltaf til taks

Risasamrunar sköpuðu áskoranir

Svipmynd

Ólafur Ari Jónsson

Nám:

Cand. jur, Lagadeild HÍ, 2002.
Lögmaður (hdl), 2003.
LL.M, Harvard Law School, 2009.

Störf:

Yfirlögfræðingur Medis og Actavis á Íslandi.

Fjölskylduhagir:

Giftur Evu Dögg Gylfadóttur, sálfræðingi og sérkennara. Saman eigum við hin stórskemmtilegu börn Hrafnhildi Ásu, 13 ára, og Dag Ara, 11 ára.

Ólafur Ari Jónsson er yfirlögfræðingur Medis og Actavis á Íslandi. Hann segir Ísland hafa náð ótrúlegum árangri í lyfjageiranum en ákveðin tækifæri hafi farið forgörðum vegna kostnaðar, óvissu sem tengist krónunni og tiltölulega hárra fyrirtækjaskatta.

Hvernig er morgunrútin þín?

Ég er morgunhafi að edlisfari og vakna því venjulega fyrstur. Það hentar mér ágætlega því ég næ að undirbúa daginn og vek svo fjölskylduna. Konan mín er líka sérstaklega ánægð með ilmandi kaffi í rúmið á hverjum morgni.

Hver eru þín helstu áhugamál?

Ég reyni að eyða sem mestu af mínum frítíma með fjölskyldunni og því hafa áhugamálin aðeins setið á hakanum síðustu ár. Spilaði t.d. nokkuð af golfi en lagði kylfurnar á hilluna þegar fjölskyldan stækkaði. Hef svo síðustu ár unnið ásamt stórfjölskyldunni að því að stækka bústaðinn okkar í Fljótshlíðinni, sem hefur verið frábært sameiginlegt verkefni. Þá hef ég sem betur fer töluverðan áhuga á lögfræði og er að leggja grunn að bók á því sviði. Síðan reynir maður að hreyfa sig reglulega með fjölskyldu eða vinum við hjólræiðar, göngur af öllu tagi og í körfubolta með vinnufélagunum.

Hvaða bók ert þú að lesa eða last síðast?

Stjörnur yfir Tókýó eftir Hiromi Kawakami, áhugaverð innsýn í japanska menningu með óvenjulegum vinkli. Síðan eru börnin mín núna að lesa Kidda klaufa og Harry Potter í skólanum og ég fæ að hlusta á þær öðru hvoru.

Hver eru helstu verkefni og viðfangsefni í starfinu?

Starf mitt tekur stöðugum breytingum enda hafa Actavis og Medis verið í mikilli rússbanaferð síðustu ár. Þar skipta mestu þrír stórir samrunar, fyrst kaup Watson á Actavis árið 2012, síðan kaup Watson á

Ólafur Ari er í stjórnendateymi Teva Legal sem telur meira en 300 lögfræðinga. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Allergan árið 2015 og svo sala á Actavis/Medis til Teva árið 2016. Teva er stærsta samheitalyfjafyrirtæki í heimi með um 40.000 starfsmenn. Þetta voru allt risasamrunar sem höfðu mikil áhrif á starfsemi og ekki síður samstarfsfólkið. Ágætis

dæmi um það er að ég hef starfað hjá Actavis/Medis í rúm 8 ár og hef haft níu yfirmenn á þeim tíma. Slíkar grundvallarbreytingar fela í sér áskoranir og óvissu en einnig tækifæri til framþróunar og í dag er ég hluti af stjórnendateymi Teva Legal

sem telur meira en 300 lögfræðinga um allan heim.

Daglegu lögfræðiverkefni eru samt í grunninn þau sömu; ráðgjöf, samningaviðræður og úrlausn ágreiningsefna um allan heim. Því fylgja töluverð ferðalög sem hafa

Þetta voru risasamrunar sem höfðu mikil áhrif á starfsemi og ekki síður samstarfsfólkið. Ágætis dæmi um það er að ég hef starfað hjá Actavis/Medis í rúm 8 ár og hef haft níu yfirmenn á þeim tíma.

fært mann á ótrúlegustu staði, frá blaðamannafundi með borgastjóra Botucatu í Brasilíu til toppsins á Mt. Ventoux í Frakklandi. Síðan kemur hitt kryddið í tilveruna, að styðja við þróun og breytingar, samruna, kaup og sölur, og svo samþættingu og aðskilnað og önnur sérverkefni, allt eftir því hvernig vindar blása. Nú síðast var Medis í söluferli en í lok árs 2018 ákvað Teva að halda því og styðja við vöxt þess. Það er verðugt verkefni en ég er í stjórnendateymi Medis og hef tekið þátt í því að marka stefnu félagsins og svo að endurspeglu hana í verki. Medis er íslenskt fyrirtæki sem selur lyfjahugvit og lyf til annarra lyfjafyrirtækja um allan heim. Það er með höfuðstöðvar á Íslandi og starfsstöðvar í Frakklandi, Þýskalandi, Ítalíu og Póllandi og svo í Ástralíu og Brasilíu. Það veltir að jafnaði 40 milljörðum króna á ári og telst því nokkuð stórt fyrirtæki á íslenskan mælikvarða. Það fer hins vegar ekki mikið fyrir því hér enda tekjurnar um 99% að utan.

Hvernig stendur lyfjageirinn á Íslandi í samanburði við önnur lönd?

Íslendingar hafa náð ótrúlegum árangri í lyfjageiranum og auðvitað tengist það flest Actavis eða forverum þess beint eða óbeint. Á síðari árum hefur dregið úr starfsemi Actavis á Íslandi en eftir standa spennandi íslensk lyfjafyrirtæki, mörg hver með verulega alþjóðlega starfsemi eins og Medis og Alvogen/Alvotec og nú síðast Coripharma sem keypti einmitt verksmiðju og þróunareiningu Actavis á Íslandi hér í Hafnarfirðinum. Ekki má heldur gleyma því að margir Íslendingar eru háttsettir í alþjóðlegum lyfjafyrirtækjum og tengslanetið í þessum geira er því mjög gott fyrir Íslendinga. Vegna þess hve kostnaður við að reka fyrirtæki hér á landi er hár mun samkeppni frá lágkostnaðarsvæðum alltaf vera erfið en það gerir árangurinn hingað til bara eftirtektarverðari. En það mætti líka segja að ákveðin tækifæri hafi farið forgörðum vegna kostnaðar, óvissu tengdrar krónunni og ekki síður tiltölulegra hárra fyrirtækjaskatta.

Umtalsvert bakslag en ennþá afgangur

Elvar Orri Hreinsson sérfræðingur í Greiningu Íslandsbanka

Það gefur augaleið að útflutningstekjur ferðaþjónustunnar munu dragast talsvert saman í ár í ljósi gjaldþrots WOW air og þeirrar fækkunar ferðamanna sem útlit er fyrir á þessu ári. Við það bætist svo lodnubrestur sem þegar hefur haft víðtæk áhrif í íslenskum sjávarútvegi, sér í lagi þeim hluta geirans sem snýr að uppsjávarvinnslu. Þetta getur leitt til þess að afgangur af utanríkisviðskiptum, sem nam rúmum 80 milljörðum króna á síðastliðnu ári, verður litill sem hinn nú í ár.

Við búum því við mun fjölþættari undirstöður í gjaldeyris-sköpun en á árum áður.

Það er engu að síður magnaður vitnisburður um styrkar stóðir hagkerfisins að þrátt fyrir bakslag í tveimur þungavitaráhrifaþáttum í gjaldeyris-sköpun þjóðarbúsins sjáum við enn fram á mögulegan afgang af utanríkisviðskiptum í lok árs. Við búum því við mun fjölþættari undirstöður í gjaldeyris-sköpun en á árum áður. Þannig byggja utanríkisviðskipti á umtalsvert heilbrigðari grunni um þessar mundir en til dæmis á árunum í aðdraganda efnahagsáfallsins, þegar viðvarandi halli á utanríkisviðskiptum hafði skapað mikinn þrýsting á veikingu

krónunnar sem varð svo raunin.

Þar fyrir utan er hrein eignastaða hagkerfisins jákvæð um þessar mundir sem er algjör nýlunda en sögulega hefur hún verið neikvæð um einhverja tugi prósentu af landsframleiðslu. Seðlabankinn hefur úr myndarlegum gjaldeyrisforða að spila til að afstýra gengishruni vegna tímabundins fjármagnsflotta og hefur bankinn sýnt að hann er tilbúinn til að beita inngrípum við slíkar aðstæður. Þá ætti áhugi erlendra fjárfesta á Íslandi að vera nægur til að vega upp það útflæði sem verður vegna fjárfestinga lífeyrissjóðanna utan landsteinanna.

Hvaða skoðun sem við kunnum að hafa á núverandi gildum krónunnar og hvort hún sé of veik eða of sterk ætti þetta í það minnsta að auka líkur á stöðugleika gjaldmiðils okkar lítið fram á við og það eitt og sér er okkur öllum til hagsbóta.

Frjáls á bankastjórahæðinni?

Halldór Friðrik Þorsteinsson
stjórnarmaður í
Frjálsa lífeyrissjóðnum

Það er umhugsunarverð staðreynd hversu fámennir aðalfundir lífeyrissjóða eru, þegar haft er í huga hversu mikilvæg lífeyrisréttindi eru sérhverjum einstaklingi. Í þeim lífeyrissjóðum þar sem ríkir sjóðfélagalýðræði mæta á bilinu, 0,1-0,4% sjóðfélaga á aðalfund. Það mætti kalla þverstæðu.

Á ársfundi Frjálsa lífeyrissjóðsins fyrir ári brá hins vegar svo við að aðalfundurinn var óvenju fjölmennur. Fregnir af afskriftum vegna United Silicon vöktu upp áleitnar spurningar um fyrirkomulag sjóðsins inni í Arion banka. Í framhaldi af gagnrýnum anda ársfundarins hafa orðið nokkrar breytingar til góðs. Rekstrar-samningur sjóðsins við bankann er loksins sýnilegur sjóðfélögum. Framkvæmdastjóri sjóðsins er orðinn starfsmaður hans en áður var hann starfsmaður bankans. Þá stendur til að innri endurskoðun sé ekki framkvæmd af bankanum heldur af aðila ráðnum af sjóðnum. Þessu til viðbótar stendur til að taka upp rafrænar kosningar. Það kann að margfalda lýðræðis-þátttökuna eins og reyndin hefur

verið hjá lífeyrissjóðnum Lífsverki. Frjálsi lífeyrissjóðurinn er hins vegar eftir sem áður málbundinn bankanum vegna eins lítils ákvæðis í samþykktum sjóðsins. Það ákvæði er númer 4.9. og mætti kalla „Bankatengda vistarbandið“, því það felur Arion banka daglegan rekstur sjóðsins. Slikt samþykktarákvæði er ekki að finna

hjá neinum öðrum lífeyrissjóði. En því má breyta á ársfundi.

Það eru veigamikil rök fyrir því að stór lífeyrissjóður eigi ekki að binda trúss sitt við einn banka. Bankar eru í eðli sínu dýrar stofnanir. Kostnaður Frjálsa lífeyrissjóðsins er drjúgum meiri en hjá keppinautum. Í öðru lagi er viðvarandi hætta á hagsmunaaðrekstrum

Svo venst það einkar illa að sitja stjórnarfund í „frjálsum“ lífeyrissjóði á bankastjórahæðinni í Borgartúni og mér er til efs að það sé sjálfstæðri hugsun stjórnarmanna til heilla.

eins og United Silicon fjárfestingin sýndi ljóslega. Í þriðja lagi gerir bankasambúðin það að verkum að tortryggja má allar fjárfestingar sjóðsins fyrir það eitt hvaðan ákvarðanirnar eru runnar. Tökum lítið dæmi. Frjálsi lífeyrissjóðurinn hefur dregist aftur úr keppinautum sínum í erlendum fjárfestingum. Og jafnvel þó að það kunni að eiga sér sínar eðlilegu skýringar þá vekur það samt upp spurningar vegna ólíkra hagsmuna banka og lífeyrissjóðs. Í fjórða lagi verður úrval fjárfestingarkosta alltaf einsleitara þegar horft er yfir fjárfestingarsviðið úr aðeins einum bankaturni.

Fleira má telja. Arion banki er í harðri samkeppni við Frjálsa um viðbótarlífeyrissparnað með afurð sinni „Lífeyrisauka“. Mín reynsla er sú að of mikill tími stjórnarfundar fari í umfjöllun sem hlýst af sambúðinni við bankann. Það bitnar á ýmsum mikilvægum málum. Svo venst það einkar illa að sitja stjórnarfund í „frjálsum“ lífeyris-

sjóði á bankastjórahæðinni í Borgartúni og mér er til efs að það sé sjálfstæðri hugsun stjórnarmanna til heilla.

Mánudaginn 13. maí verður ársfundur Frjálsa lífeyrissjóðsins haldinn í höfuðstöðvum Arion banka. Í fyrsta sinn kjósa sjóðfélagar alla stjórnarmenn, í þetta skiptið 5 einstaklinga. Margir lífeyrissjóðir setja í samþykktir sínar hámarks lengd á stjórnarsetu, 8-12 ár, og miðað við það er kominn tími á endurnýjun í Frjálsa lífeyrissjóðnum. Tillögur að samþykktabreytingum liggja fyrir fundinum. Þar hefur ég m.a. lagt fram tillögu um að bundið verði í samþykktir að framkvæmdastjóri verði ráðinn af sjóðnum, stjórn sé heimilt að gera rekstrarsamning við fjármála fyrirtæki eða annan hæfan aðila um daglegan rekstur sjóðsins í heild eða að hluta – og að rekstrarsamningur skuli birtur. Ef samþykkt verður yrði sjóðurinn ekki lengur bundinn Arion banka heldur væri frjálst að leita hagstæðustu tilboda um þá þætti daglegs rekstrar sem talin væri ástæða til að útvista hverju sinni.

Ég hvet alla sjóðfélaga í Frjálsa lífeyrissjóðnum til að mæta á fundinn og nýta atkvæði sín. Valið stendur um fortíðina eða framtíðina. Með því að kjósa fólk sem vill frjálsan lífeyrissjóð hafa sjóðfélagar bein áhrif á fyrirkomulag sjóðsins og þar með vænta framtíðarvöxtun lífeyrissparnaðar síns. Það er tímaþætt að þessi sjóður fái staðið undir nafni á ný.

Við flytjum þetta saman

Skórnir þínir. Kaffið í bollanum. Pappírinn í blaðinu sem þú ert að lesa...Ef þú hefur notað það, þá höfum við líklega flutt það til landsins. Og ef þú ert að hugsa um að flytja eitthvað milli landa eða landshluta ættirðu að hafa Samskip í huga. Við erum með skip, bíla, gáma, lestar og vöruhús – en umfram allt fólkíð sem hugsar út fyrir gáminn með þér – til að finna bestu leiðina hverju sinni fyrir þig og umhverfið.

Saman náum við árangri

samskip

Saman náum við árangri

Skotsilfur

Hver fær stólinn í Arion banka?

Margir forstjórar og stjórnendur í íslensku viðskiptalífi renna hýru auga til banka- stjórnastólsins í Arion banka en stjórn bankans leitar nú að eftirmanni Höskuldar Ólafssonar. Vitað er að stærstu hluthafar Arion banka eru mjög áfram um að þeir Benedikt Gíslason, sem situr í stjórn bankans, og Ásgeir Helgi R. Gylfason, framkvæmdastjóri fyrirtækjasviðs Kviku banka, taki við stjórnartau- unum í bankanum en þeir voru meðal annars lykilmenn í vinnu stjórnvalda við afnám fjármagns- hafta á árinu 2015. Þá er Sigurður Viðarsson, forstjóri TM, af mörgum talinn líklegur til að hreppa starfið og eins er **Kári Hallgrímsson**, sem hefur starfað um árabíl á skulda- bréfasviði fjárfestingarbankans JP Morgan í London, sagður koma sterklega til greina í stólinn.

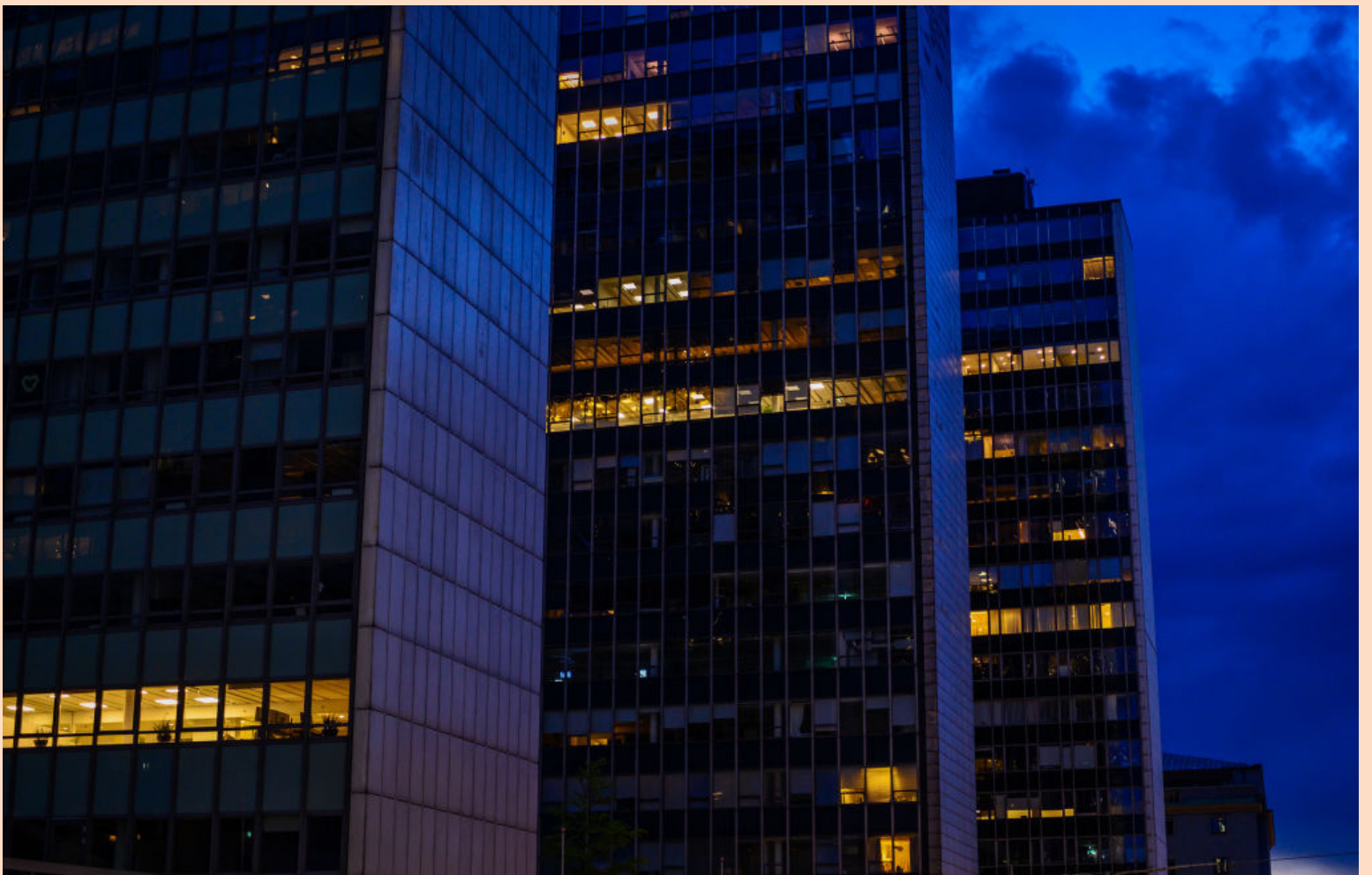

Óheppileg tengsl

Það gekk ekki þrautalaust fyrir sig að ganga frá skipan þriggja manna hæfnis- nefndar til að meta hæfni sextán umsækjenda um embætti seðla- bankastjóra. Búið var að leita til fjölmargra einstaklinga um að taka að sér formennsku í nefndinni, sem ýmist afþökkuðu boðið eða gátu ekki tekið starfið að sér, áður en niðurstaðan varð að lokum sú – um fimm vikum síðar – að forsætisráð- herra skipaði **Sigríði Benedikts- dóttur**, hagfræðing og fyrrverandi framkvæmdastjóra fjármála- stöðugleikasviðs Seðlabankans, í hæfnisnefndina. Mörgum þykir hins vegar óheppilegt að formaður nefndarinnar hafi jafn mikil tengsl og raun ber vitni við suma um- sækjendurna. Þar má nefna meðal annars fyrrverandi samstarfsmenn Sigríðar í Seðlabankanum og eins forstjóra Bankasýslu ríkisins, sem eru á meðal umsækjenda, en Sigríð- ur situr í bankaráði Landsbankans, sem var nýlega gert afturreka með ákvörðun sína um að hækka laun bankastjórans, eftir að hafa verið tilnefnd í bankaráðið af valnefnd Bankasýslunnar.

Raforkugeta Svíþjóðar getur hamlað hagvexti

Seint að kvöldi í viðskiptahverfi Stokkhólms. Talið er að afkastageta sænska raforkukerfisins geti haft hamlandi áhrif á hagvöxt. Svíar hafa reynt að skipta úr kjarnorku yfir í vindorku á sama tíma og mikið álag er á flutningakerfinu vegna aukinnar eftirspurnar. Raforkuskorturinn hefur áhrif á allt frá uppsetningu 5G kerfis í höfuðborginni, yfir í fjárfestingar í stórum gagnaverum og lagningu ganga fyrir neðanjarðarlestir. NORDICPHOTOS/GETTY

Orka staðreyndavitundar

Konráð S. Guðjónsson
hagfræðingur
Viðskiptaráðs
Íslands

að staðreyndum. Þurfum við meiri staðreyndavitund?

Bók Rosling

Ein umtalaðasta bók síðustu ára er Factfulness, sem kalla má Staðreyndavitund, eftir sænska lækninn og tölfræðinginn Hans heitinn Rosling. Bókin varpar ljósi á hversu skökk heimsmynd okkar gjarnan er. Dæmi um þetta er að fólk svarar kerfisbundið rangt spurningum um íbúafjölda, menntun og heilsu á heimsvísu. Svo kerfisbundið að simpansi sem svarar handahófs- kennt myndi standa sig betur. Bókin fjallar einnig um hvernig við höfum tilhneigingu til að líta á heiminn með örökréttum hætti. Er nema von að maður upplifi heiminn sífellt hættulegri þegar á okkur dynja fréttir um stríðsátök og náttúruhamfarir? Án þess að gera lítið úr slíkum hörmungum er staðreynd málsins samt sú að við lifum á fríðsömustu og öruggustu tímum sögunnar.

Rosling lagði til að við tileinkum okkur staðreyndavitund sem hann skilgreinir sem „þann róandi vana að hafa aðeins skoðanir á því sem þú getur rökstutt með staðreyndum“. Það þýðir að við eigum

að draga andann djúpt og fara varlega í að mynda okkur skoðanir á málum sem við höfum lítið kynnt okkur. Á okkar tímum þar sem áreiti samfélagsmiðla er stanslaust er tilhugsunin ein um staðreyndavitund róandi og frelsandi. Ef Nonni frændi fullyrðir í stuttum status að ný lög um umferðarlög séu algjör þvæla ættu viðbrögð þín með staðreyndavitund að vopni að vera: Engin skoðun, bara yfirvegun. Enda þekkir þú ekki málið.

Orkupakkaumræða án staðreyndavitundar?

Í orkupakkaumræðunni virðist vanta staðreyndavitund – að tekin sé málefnaleg og gagnrýnin afstada byggð á staðreyndum málsins en ekki upphrópunum. Það er óneitanlega auðvelt að hoppa á vagninn þegar talað er um afsal fullveldis, mikla hækkanir aforkuverðis til heimila og að yfirráð yfir auðlindum fari til Brussel. Allt er þetta eitthvað sem fólk virðist óttast og því í sjálfu sér rökrétt að mynda sér skoðun á móti pakkannum, án þess að beita staðreyndavitund. Nema auðvitað að ekkert af þessu er rétt og málið er raunar talsvert flóknara, sérstaklega ef hinum gríðar-

lega mikilvæga EES-samningi er bætt inn í myndina, sem ómögulegt er að skilja frá umræðu um pakkann.

Þess vegna kemur óþægilega lítið á óvart að stuðningur við þriðja orkupakkann er langmestur hjá þeim sem segjast hafa kynnt sér málið (46%) en minnstur hjá þeim sem segjast ekki hafa kynnt sér málið (12%) samkvæmt könnun Fréttablaðsins. Af öllum landsmönnum eru 30% hlynnt og 49% andvíg pakkannum. Ekki þarf miklar getgátur eða flókna útreikninga til að sjá að stuðningur við orkupakkann væri líkast til meiri en andstaðan ef allir hefðu kynnt sér málið.

Vörn gegn popúlisma

Þó að staðreyndavitund sé róandi gefur hún okkur líka orku. Orku til að leggja áherslu á brýnustu málin þar sem mest er í húfi. Orku til að mæta popúlisma og afvegaleiðingu umræðunnar sem sagan kennir okkur að getur valdið stórkostlegum skaða. Staðreyndavitund mun því vonandi forða okkur frá vegferð sem endar með atkvæðagreiðslu þar sem margir gúgla „Hvað er EES?“ daginn eftir.

Borgin slapp vel frá kjaradeilunni

SKOÐUN

Þorsteinn Friðrik Halldórsson

Kjarasamningar hafa verið gerðir fyrir næstum níu af hverjum tíu starfsmanna á almennum vinnumarkaði til fjögurra ára. Þessir löngu samningar skapa skilyrði fyrir atvinnulífið til að búa sig undir áskoranir sem fram undan eru. Góð lending miðað við aðstæður á vinnumarkaði enda var Lífskjarasamningurinn svonefndi

samþykktur með yfirgnæfandi meirihluta atvinnurekenda. Það var nauðsynlegt að eyða óvissunni.

Hins vegar er ljóst að verulegar hækkanir á lægstu launum munu þynjia róðurinn, sérstaklega hjá þeim fyrirtækjum sem starfa í vinnuafslökum geirum eins og ferðaþjónustu og smásölu. Fyrirtækin munu þurfa að bera mikinn kostnað af þeim aðstæðum sem sköpuðust á vinnumarkaði.

Hvernig gátu þessar aðstæður skapað? Á einu lengsta hagvaxtar- skeiði Íslandssögunnar féll sósíalísk orðræða, sem etur saman verkafólki og fjármagnseigendum, í frjóan

jarðveg og formaður Eflingar talaði um „vopnahlé“ eftir undirritun samninganna. Byltingarmóðurinn er ekki runninn af forystu Eflingar þó að samningarnir séu frágengir.

Spjótin beindust að atvinnurekendum en það er varla hægt að kenna þeim um uppgang byltingarinnar innan verkalyðshreyfingarinnar enda hafa laun á almennum vinnumarkaði hækkað verulega á síðustu árum. Nei, við þurfum að horfa til ríkisstjórnarinnar og borgaryfirvalda.

Bættur fjárhagur ríkissjóðs á síðustu árum var ekki nýttur til að lækka skattbyrði fólks í nægilega

miklum mæli. Auk þess klúðraði ríkisstjórnin dauðafæri til að skapa meiri ró á vinnumarkaði þegar hún ákvað að hreyfa ekki við ákvörðunum kjararáðs. Launahækkanir háttsettra embættismanna voru dýru verði keyptar.

En ríkisstjórnin var þó dregin að borðinu og lagði sitt af mörkum til að samningar næðust. Það sama gildir ekki um Reykjavíkurborg. Óhætt er að segja að húsnæðismál hafi verið eitt stærsta málefnið í kjaradeilunni þar sem hækkanir á húsnæðisverði og leiguverði hafa vegið til móts við launahækkanir. Kjarabót síðustu ára varð ekki jafnmikil og hún hefði

getað orðið. Það skrifast að miklu leyti á borgina. Þó að borgaryfirvöld hafi með aðgerðaleyfi sínu búið til frjóan jarðveg fyrir sósíalíska verkalyðsforystu þurfa þau ekki að bera kostnaðinn. Eftir miklar hækkanir á húsnæðislegu þurfa fyrirtækin að hækka lægstu laun enn meira svo að fólk geti framfleytt sér og sínum. Aðkoma Reykjavíkurborgar að kjarasamningunum er einungis sú að hefja skipulagningu Keldnaland í samvinnu við ríkið. Borgin sleppur vel en atvinnulífið ber kostnaðinn. Því ber að halda til haga svo að þessi atburðarás endurtaki sig ekki á næstu fjórum árum.

AFMÆLISAFSLÁTTUR ALLAN APRÍL

30%

AF ÖLLUM
VÖRUM
... OG MEIRA
AF SUMUM

Við framlengjum
afmælisgleðinni
til 11. maí

Hirzlan

SKRIFSTOFUHÚSGÖGN

Síðumúla 37 Sími: 564-5040 www.hirzlan.is

Stjórnar- maðurinn

Framtíðin kemur

Uber vinnur nú að skráningu félagsins á markað. Þrátt fyrir að vera eitt þekktasta vörumerki veraldar og hafa náð undraverðri útbreiðslu á skömmum tíma hefur Uber aldrei skilað hagnaði. Raunar er ekkert sem bendir til að svo verði til skamms tíma. Þrátt fyrir það ætla forsvarsmenn Uber sér að safna um 10 milljörðum Bandaríkjadala í útboðinu og meta þá félagið á 90 milljarða dala. Varla þarf sérfræðing í fjármálum til að átta sig á að verðmatið byggist nánast einvörðungu á framtíðarspám og skýjaborgum, en ekki köldum rekstrarlegum staðreyndum.

Lýsing félagsins ber því vitni, og er á stundum eins og vísindaskáldskapur þar sem reynt er að spá í spilin varðandi ferða- og neysluvenjur framtíðarinnar. Því er lýst að þrátt fyrir allt sé markaðshlutdeild Uber ekki stórkostleg miðað við heildarfjölda ferða á þeim stöðum sem fyrirtækið starfar. Sagt er á skáldlegan hátt að stærð þeirra markaða þar sem Uber er enn ekki með starfsemi nemi um 25 milljónum ferða til tunglsins og til baka á ári hverju. Möguleikarnir séu óþrjótandi.

Þá á eftir að telja alla þá markaði sem Uber gæti tekið upp á að herja á, svo sem heimsendingar á matvælum eða vöruflytninga, og nýjar uppfinningar sem einfaldað geta lifið og lækkað kostnað, svo sem sjálfakandi bifreiðar. Staðreyndin er þó sú að fyrir utan þá staðreynd að Uber mun ekki bera sig fjárhagslega í náninni framtíð, þá er ýmislegt í núinu sem valdið hefur félaginu vandræðum. Stofnandi og forstjóri Uber þurfti að víkja vegna runu hneykslismála og furðulegrar framkomu. Uber hefur auk þess eldað grátt silfur við yfirvöld í þeim ríkjum þar sem það starfar og jafnvel þurft að hætta starfsemi í sumum tilvikum.

Þrátt fyrir erfiðleika er þó ekkert sem bendir til annars en að útboðið muni lukkast vel, og að fleiri verði um hituna en hrepp geta hnosið. Forsvarsmönnum Uber virðist vera að takast að lýsa framtíðinni á sannfærandi hátt, rétt eins og fyrirtækjum á borð við Netflix í sjónvarpsbransanum, Ocado í matvælageiranum, Twitter og fleirum. Verðmat þessara fyrirtækja byggist oftar en ekki á væntingum um breyttan heim frekar en köldum staðreyndum. Dæmi eru um að slíkar sögur geti haldið virði fyrirtækja á flugi um árabíl, en þó ekki endalaust. Framtíðin kemur nefnilega alltaf á endanum, hvort sem hún verður eins og Uber spáir eða ekki.

Hagnaður Lyfju minnkaði um 55 milljónir

Hagnaður Lyfju, stærstu lyfjakeðju landsins, nam 324 milljónum króna á árinu 2018 og dróst saman um 55 milljónir frá fyrra ári. Tekjur félagsins voru tæplega 9,8 milljarðar króna og jukust um 450 milljónir á síðasta ári.

Hagnaður Lyfju, sem rekur 34 apótek um allt land, fyrir afskriftir, fjármagnsliði og afskriftir (EBIDA) var 644 milljónir á síðasta ári og minnkaði um rúmlega 90 milljónir borið saman við árið 2017. Eigið fé félagsins nam tæplega 3,6 milljörðum króna

Sigríður Margrét Oddsdóttir.

í árslok 2018 og var eiginfjárlutfall Lyfju um 57 prósent.

Á síðasta ári var allt hlutfé lyfjakeðjunnar, sem var í eigu ríkissjóðs, selt til SÍA III, framtakssjóðs á vegum sjóðastýringarfélagins Stefnis, og fjárfestanna Inga Guðjónssonar og Daníels Helgasonar. Þá var Sigríður Margrét Oddsdóttir ráðin framkvæmdastjóri fyrirtækisins í byrjun þessa árs og tók hún við af Sigurbirni Gunnarssyni sem hafði gegnt starfinu í tólf ár. – hae

02.05.2019

Það er óraunhæft að reka tvö flugfélög frá Íslandi. Heimamarkaðurinn er of litill. [...] Það fljúga tæplega 100 milljónir farþega til Flórída en þar er ekki áætlanarflugfélag.

Bogi Nils Bogason, forstjóri Icelandair Group

Verðmæti

Hámarkaðu árangurinn þinn og verðmæti með því að nýta þér fjölbreytta þekkingu og víðtæka reynslu PwC á öllum sviðum rekstrar

Hafðu samband því þinn árangur er mikils virði.

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðipjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvalsóllur | Vestmannaeyjar